

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 066 401/99-5020
Signatura: bf6cs105

Oblastní pracoviště č. 06
Okresní pracoviště Ústí nad Labem

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Ústí nad Labem, Nová 1432/5 400 03 Ústí nad Labem, Nová 1432/5	
Identifikátor ředitelství:	600 085 716	IZO: 102 517 380
Ředitel školy:	Mgr. Jiří Faistauer	
Zřizovatel:	Město Ústí nad Labem, Velká hradební 8, 401 00 Ústí n. L.	
Příslušný školský úřad:	Školský úřad Ústí nad Labem, W. Churchilla 1348/6	
Termín inspekce:	20., 21. a 22. duben 1999	
Inspektoři:	Mgr. Miroslav Hyška, Marta Dolinská, Mgr. Věra Heřmánková, Ing. Varja Paučková	
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších zákonů. Podmínky a průběh vzdělávání	
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon) ve znění pozdějších zákonů, tematické plány učitelů školy, inspekční záznamy z hospitací, plán práce školy, výkaz Škol V 3-01, žákovské knížky, žákovské práce, dokumenty z oblasti řídicí a kontrolní činnosti ředitele školy (ŘŠ) a výchovného poradce (VP).	

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní školu, která má právní subjektivitu, navštěvuje v tomto školním roce 357 žáků v sedmnácti třídách (z toho 9 tříd na prvním stupni). Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů Základní škola. Součástí školy je i školní družina a školní jídelna. Hodnocení v níže uvedených bodech se vztahuje především k podmínkám a průběhu výchovně vzdělávací činnosti na 1. stupni, ve vybraných vyučovacích předmětech na 2. stupni (český jazyk, cizí jazyky, matematika, fyzika, chemie, přírodopis, informatika, a hudební výchova) a k činnosti výchovného poradce.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Pavilonová škola byla zprovozněna v roce 1981. V současné době má dostatek učeben - je zde 24 kmenových učeben, pět odborných učeben a aula pro 120 žáků. Dvě

velké tělocvičny a venkovní areál (2,5 ha) slouží i k výuce tělesné výchovy. Venkovní areál je však technicky nezpůsobilý, je zde atletická dráha a několik kurtů. Pro jejich povrch a stav vybavení je nelze z bezpečnostních důvodů plně využívat. Plné zprovoznění venkovního areálu by vytvořilo ideální podmínky i pro mimoškolní činnost žáků školy i obyvatelům přilehlého sídliště. Nadstandard představuje zázemí pro pěstitelství - především velké skleníky.

Žákovská knihovna se 2 000 svazky slouží třikrát týdně k žakovským výpůjčkám, není zařízena pro studium nebo výuku. Odborná a metodická literatura pro učitele je nakupována, škola neodebírá odborné časopisy pro 1. stupeň.

Na 1. stupni jsou třídy vybavené záclonami a zatemněním. Jsou však méně prostorné a neumožňují žákům volnější pohyb. Markantní je to zvláště ve čtvrtém ročníku se 32 žáky. Třídy jsou funkčně zařízeny, vybaveny potřebnými úložnými prostory. Starý žakovský nábytek se postupně nahrazuje novým. V pavilonu 1. stupně jsou také dvě učebny využívané hlavně pro výuku cizích jazyků, jež jsou kromě televize a videa vybaveny jen standardním nábytkem a tabulí bez známky specializace.

Vybavení učebnicemi a dalšími texty je dostačující s výjimkou učebnic hudební výchovy pro 2. - 4. ročník. Převažují učebnice z nakladatelství Prodos. Většina pomůcek v kabinetech pochází z dřívější doby, k těm novějším patří vlastivědné mapy, kalendář počasí a Raabík (s náměty pro výuku na 1. stupni). Audiovizuální technika dostačuje.

Kmenové učebny 2. stupně jsou postupně vybavovány novým školním nábytkem, kapacitně dostačují. Fond učebnic je doplňován o nové učebnice podle požadavků předmětových komisí (odpovídající osnovám, ucelené řady).

Materiální vybavení přírodopisného kabinetu je velmi dobré. K dispozici jsou mikroskopy, modely, obrazy, transparenty a videokazety. V odborné učebně se používá televize a video. Výuka probíhá podle ucelené řady učebnic s ekologickým zaměřením.

Odborná učebna a kabinet chemie jsou vybaveny dostatečným množstvím chemikálií, chemického nádobí a dalších pomůcek, které umožňují plnění zvoleného vzdělávacího programu. Pro zefektivnění práce vyučující by bylo vhodné zprovoznit alespoň jeden plynový kahan na demonstračním stole. Používané učebnice odpovídají platným osnovám. Škola má dostatek učebních pomůcek, v hodinách byly využívány.

Učebna výpočetní techniky je vybavena 15 PC v síti (dva PC Pentium II 300 MHz a tři PC mají disketové mechaniky). Programově je to M602, T602, C602, Windows 3.1, Word, Excel. K dispozici jsou i výukové programy pro různé předměty, které však nejsou ještě využívány.

Škola má pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu dobré materiálně technické zázemí kromě areálu školního hřiště. Fond učebnic a učebních pomůcek je inovován.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

S užíváním školních prostor vyjádřil souhlas okresní hygienik. Rozvrh hodin a přestávek je stanoven a dodržen. V zimním období byly stanoveny po druhé i po třetí vyučovací hodině patnáctiminutové přestávky (netýká se letního období). ČŠI upozornila ředitele školy, že by při stejné praxi (absenci dvacetiminutové přestávky) byl porušen § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole ve znění pozdějších úprav.

V některých třídách vybavených starším nábytkem jsou židle, které svou výškou neodpovídají antropometrickým požadavkům. V oknech jsou instalovány rolety, které ovšem mimo jiné i pro častou poruchovost nesplňují svůj účel. Proto by bylo výhodnější

instalovat postupně do tříd žaluzie. Výzdoba ve třídách 1. stupně je zpravidla funkční, tvoří ji pomůcky pro výuku českého jazyka, matematiky a prvouky, práce žáků, živé květiny na oknech. Chodby zdobí buď reprodukce obrazů, nebo práce žáků. Výzdoba některých tříd na 2. stupni (osmý a devátý ročník) je dosti strohá.

Odborné učebny chemie a přírodopisu jsou vybavené vhodným, po všech stránkách vyhovujícím nábytkem. Esteticky nepůsobí dobře strohá výzdoba, opotřebovaná podlahová krytina, nekvalitní a poničený materiál, ze kterého jsou nástěnky, a v učebně chemie i špatně provedený úklid. Světelné a tepelné podmínky jsou vyhovující.

Laboratorní práce jsou uskutečňované dle platných osnov, avšak realizované v celých třídních kolektivech, což značně zvyšuje bezpečnostní rizika.

Nedostatečně je učiteli využíváno zařazování relaxačních chviliek, málo pozornosti se věnuje na 1. stupni dodržování psychohygieny při psaní a správnému držení psacího náčiní.

Pitný režim zajistila škola instalací dvou nápojových automatů, jeden s cenově dostupnými vitamínovými nápoji, nápoje je možno zakoupit i ve školním bufetu, akceptováno je také osobní řešení žáků.

Vnitřní řád umožňuje o všech přestávkách volný pohyb žáků po chodbách, což je významné vzhledem k nemožnosti pohybu ve třídách na 1. stupni. Jak se inspekce měla možnost přesvědčit, žáci této výhody nezneužívají. V letním období je velká přestávka věnována pobytu venku.

Psychohygienické podmínky školy hodnotí ČŠI jako průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Výuku zajišťuje 22 učitelů včetně ředitele školy a jeho zástupce, z toho tři učitelé mají zkrácený úvazek. Všichni jsou odborně a pedagogicky způsobilí pro výuku v základní škole. Při přidělování úvazků je využívána odborná i pedagogická způsobilost učitelů. Učitelé cizích jazyků bez odborné způsobilosti si postupně doplňují vzdělání (všeobecná státní jazyková zkouška z německého jazyka, učitelka anglického jazyka absolvovala rekvalifikační kurz British Council). Z celkového počtu všech odučených hodin je 89 % zajištěno učiteli s příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilostí (na druhém stupni scházejí aprobace hudební výchova, občanská výchova).

Výuka je zajištěna odborně i pedagogicky způsobilými učiteli, personální podmínky školy lze hodnotit jako nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

V hospitovaných předmětech jsou osnovy průběžně plněny. Tematické plány, které vyučující zpracovali pro všechny předměty na základě usnesení pedagogické rady, mají rozdílnou kvalitu. Nejasné je plnění osnov ve čtení a literární výchově na 1. stupni i v literární výchově na 2. stupni, neboť tematický plán i zápis v třídní knize obsahuje zpravidla jen název a autora článku. Vyučující jsou seznámeni s úpravami vzdělávacího programu základní škola v rámci činnosti metodického sdružení a předmětových komisí.

Učební osnovy jsou na škole plněny, u čtení a literární výchovy nelze tuto skutečnost ověřit.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

1. stupeň

Hospitace na byly provedeny v hodinách českého jazyka a matematiky. Všechny zhlédnuté hodiny byly vedeny frontálně, v žádné nebyly využity progresivnější alternativní metody práce. V některých třídách se objevil diferencovaný přístup k žákům s vývojovými poruchami učení, avšak žákům nadaným nebyla věnována zvláštní péče. Vyučující pro práci využívali především tabuli, učebnici, kartičky. Výjimečně byly i přes evidentní únavu žáků zařazovány relaxační chvílky, což mělo negativní dopad na jejich aktivitu. Ve většině zhlédnutých hodin chybělo v závěru shrnutí a utřídění probraného učiva. Málo se využívalo pozitivní hodnocení, vnitřní i vnější motivace. Domácí úkoly jsou zadávány pravidelně.

V hodinách čtení a literární výchovy předcházelo vlastnímu čtení přípravné čtení s výkladem slov a slovních spojení, pozornost byla věnována technice čtení i výraznému čtení. Méně pestré a nápadité byly metody a formy práce s uměleckým textem. Větší péči je potřeba věnovat rozvoji komunikačních dovedností žáků, vést je k používání spisovného jazyka a vyjadřování v celých větách. Metodicky a organizačně nebyla dobře zvládnuta jedna z hodin čtení a psaní ve druhém ročníku. Dobře promyšlené a připravené z hlediska činností žáků byly předvedené hodiny v prvních třídách. Zvýšenou pozornost je potřeba v prvních a druhých ročnících věnovat psychohygieně psaní a správnému držení psacího náčiní.

V hodině matematiky zkušené vyučující byli žáci zaměstnáni po celou dobu, úkoly v učebnici řešili samostatně podle svých schopností, zaostávajícím žákům se učitelka věnovala individuálně. V pátém ročníku, kde se vyučuje polo odborně, se pojetí výuky blížilo 2. stupni, a to nejen v matematice, ale i v českém jazyce.

Přestože sešity žáků jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány, není na grafickou úpravu kladen patřičný důraz. Nedoceněna je práce s chybou, žáci nejsou důsledně vedeni k následné korekci vlastních chyb včetně zdůvodňování (především ve vyšších třídách).

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem jsou zajištěni a úroveň výuky na 1. stupni celkově hodnoceny jako průměrné.

2. stupeň

Český jazyk

Výuka českého jazyka je koordinována předmětovou komisí (učebnice, kontrolní práce, sešity, akce vztahující se k předmětu a pod.). Jsou zpracované tematické plány, určité rezervy jsou ve zpracování těchto plánů pro literární výchovu.

Hospitované hodiny byly promyšlené, pracovně zaměřené. V literární výchově jsou vedeni k samostatné četbě, je zaveden systém referátů o knize. Menší zájem o výuku žáci projevovali v hodinách mluvnice. Střídáním různých činností jsou zapojováni i žáci se slabšími znalostmi. Atmosféru v hodinách lze charakterizovat jako pracovní s laskavým přístupem učitelů. V hodinách je využíváno výchovného působení.

Sešity žáků jsou přehledně vedené a kontrolované, hodnocení žáků probíhá průběžně, frekvence známek je dostatečná.

Hodiny literární výchovy hodnotí ČŠI jako nadprůměrné, ostatní hospitované hodiny jako spíše nadprůměrné.

Cizí jazyk

Na škole je vyučován německý a anglický jazyk. Prostřednictvím předmětové komise je zaveden přehledný systém výuky včetně učebnic i sešitů. Všechny hospitované hodiny charakterizovala pracovní atmosféra. Pokyny pro výuku jsou vedeny v cizím jazyce. Vyučující se snaží o pestrost hodin, střídají se činnosti společné, individuální, v menší míře skupinové. Vhodně byly zařazeny do některých hodin soutěživé prvky. K dispozici je dostatečné množství pomůcek. Určité problémy s kázní bylo možné pozorovat u žáků, kteří ztráceli tempo. Některé hodiny nebyly včas ukončeny, urychlené pokyny k ukončení mnohdy zasahují do přestávek, chybí podrobnější zpětná vazba z konkrétní hodiny.

Systém výuky cizích jazyků je promyšlený. Celkově ČŠI hodnotí hospitované hodiny jako spíše nadprůměrné.

Matematika a fyzika

Výuka těchto předmětů je na škole zajištěna zkušenými učiteli, výuka se řídí podle stejných tematických plánů (dále jen TP), na jejichž tvorbě se podílejí všichni vyučující.

Žáci jsou průběžně klasifikováni a známky jsou zapsány v žákovských knížkách. Sešity žáků školní i domácí jsou učiteli systematicky kontrolovány. Žáci školy se účastní matematických soutěží Klokan, Pythagoriády a školního kola Matematické olympiády. Na škole pracuje metodické sdružení matematika a fyzika společně. Předložen byl pouze jeden zápis z 9. 9. 1998) bez údajů o přítomných i autorovi. Proto ČŠI konstatuje, že zápisy (pokud jsou vyhotoveny) splňují pouze formální stránku.

Vyučující byli na hodiny dobře připraveni. Cíl hodiny nebo dílčí cíle výuky, s nimiž byli žáci předem seznámeni, byly za pomoci názorných pomůcek dosaženy. Hodiny měly klasickou stavbu a výuka probíhala pouze frontálně, veškerá organizace výhradně podle pokynů vyučujícího. V hodinách nebyly zastoupeny metody motivující žáky se samostatně rozhodnout a svůj názor obhájit. Je potřebné dát žákovi větší volnost při odpovědích, nespokojit se s odpovědí jedním slovem. Vést žáky ke zobecňování, k vyslovení algoritmů. Navozovat takovou atmosféru, kdy žáci formulovaná pravidla a omezení budou přijímat nebo dodržovat dobrovolně a uvědoměle na základě pochopení jejich smyslu a nezbytnosti, ne že jim je to prostě nařízeno.

Výuku matematiky a fyziky v hospitovaných hodinách hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrnou.

Chemie a přírodopis

Vyučovací hodiny chemie a přírodopisu byly metodicky velmi dobře připravené a úspěšně realizované. Vyučující nastolovaly příjemnou pracovní atmosféru, žáci spontánně spolupracovali a prokazovali solidní vědomosti. Výkladové části hodin byly promyšlené, průběžné kontrolní otázky měly logickou návaznost, jejich prostřednictvím učitelky aktivizovaly i prospěchově podprůměrné žáky. V hodinách přírodopisu byly využívány nejen obrazové a modelové pomůcky, ale i ukázky z živé přírody. Skupinová práce v jedné z hospitovaných hodin byla velmi efektivní. Žáci studovali i z jiných materiálů než z učebnic a vlastními slovy informovali spolužáky o získaných vědomostech.

Vyučující hodnotily a klasifikovaly pouze při úvodním zkoušení. Samy prováděly závěrečná shrnutí hodin, jež jim neposkytovala dostatečnou zpětnou vazbu o znalostech žáků.

Zápisy ve školních sešitech jsou výstižné, jejich estetická úroveň je průměrná. ČŠI doporučuje pravidelnou kontrolu písemných záznamů žáků.

Česká školní inspekce hodnotí úroveň výuky chemie a přírodopisu jako nadprůměrnou.

Hudební výchova

Výuka probíhá v solidně vybavené učebně hudební výchovy, je zajištěna učiteli bez odborné způsobilosti, ale se vztahem k hudební kultuře.

Hospitované hodiny byly připravené, na realizaci hodiny v 9. ročníku se částečně podíleli žáci. Preferovány jsou poslechové a pěvecké činnosti. Pro zpěv využívají žáci zpěvníků a souborů písní, minimum zpívají z paměti. Jsou prostřednictvím hodin hudební výchovy vedeni k zájmu o kulturní dění. Určité nedostatky z oblasti techniky zpěvu, hygieně při zpěvu a v některých odborných formulacích vyplývají z neodbornosti vyučujících.

Hospitované hodiny hodnotí ČŠI jako průměrné.

Informatika

Výuka je zajištěna učitelem, který je pedagogicky způsobilý. Je to volitelný předmět pro žáky od sedmého ročníku. Seznam žáků od sedmého ročníku je neměnný. Žákům jednotlivých tříd (přesně stanoveno rozvrhem) je umožněno pod dohledem vyučujícího hned po vyučování samostatně pracovat na PC. Na škole je v odpoledních hodinách organizován kroužek výpočetní techniky.

Výuka probíhá podle dobře zpracovaných tematických plánů a je zaměřena hlavně uživatelsky. Žáci získají základní počítačovou dovednost, která jim umožní obsluhu jednoduchých aplikačních programů. V hospitované hodině každý žák pracoval samostatně. Po zadání úkolu učitelem a objasnění nových prvků žáci pracovali samostatně. Pro žáky hodina byla efektivní a zajímavá. Výuka probíhala v uvolněné a příjemné atmosféře, která vyplývá z osobnostního zájmu učitele o tento předmět.

Systém a průběh výuky volitelného předmětu informatika hodnotí ČŠI jako dobře fungující.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Školní řád obsahuje ustanovení podle § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole ve znění pozdějších úprav, byl schválen pedagogickou radou a je v platnosti od 1. září 1997. V minimální míře jsou deklarována práva žáků, mnohé pasáže jsou problematické s ohledem na bod č. 15, který řeší postihy za porušení školního řádu. Zvláště chování žáků mimo školu (návštěva večerních představení bez rodičů) a nespécifikované „výstřednosti v účesu a oblečení.“

Skladba žáků této sídlištní školy není příznivá, mnozí pocházejí z méně podnětného prostředí, čemuž odpovídala úroveň vědomostí v jednotlivých třídách (značné rozdíly mezi jednotlivci). Této skutečnosti neodpovídala potřebná diferenciací ve velké části hospitovaných hodin, hlavně u žáků nadaných, péči o žáky s poruchami učení škola poskytuje. Chování žáků v průběhu inspekce bylo bezprostřední a přátelské. Případné konflikty jsou řešeny. Je zpracován plán protidrogové prevence, který je realizován a sledován.

Školní řád vychází z předepsaných ustanovení, vzájemné vztahy jsou dány povinnostmi a minimálními právy žáků. Plán prevence negativního chování je zpracován. ČŠI hodnotí školu v této oblasti jako průměrnou.

7 Hodnocení výchovného poradenství

Výchovná poradkyně (VP) je ve funkci druhým rokem a letos začala se studiem výchovného poradenství. Kromě profesní orientace se zabývá žáky s vývojovými poruchami učení a chování, zajišťuje kontakt s pedagogicko-psychologickou poradnou (spolupráci hodnotí jako velmi dobrou), podle potřeby využívá konzultační hodiny v pedagogicko-psychologické poradně. Pro rodiče ani žáky nemá stanoveny konzultační hodiny. S rodiči vycházejících žáků se VP sešla na schůzce v listopadu. Informace z porad předává ostatním vyučujícím na pedagogických radách, konzultuje s učiteli odklady školní docházky, návrhy k zařazování žáků do zvláštní školy. Účastní se jednání s rodiči při řešení výchovných problémů. Z dokumentace si vede plán práce, kartotéku žáků s vývojovými poruchami učení a přehled vycházejících žáků. Výchovnému poradenství je v současnosti věnována menší nástěnka ve spojovací chodbě k pavilonu 2. stupně.

Výchovné poradenství na škole plní základní úkoly na průměrné úrovni.

8 Další zjištění

Dopravní výchova

Dopravní výchova se provádí v prvouce, vlastivědě, tělesné výchově. Letos se opět žáci zúčastní výuky na nově otevřeném Dětském dopravním hřišti. Tuto výuku koordinuje v rámci okresu učitel této školy.

Dopravní výchovou se zabývají vyučující v rámci jednotlivých předmětů v souladu s učebními osnovami.

Lyžařský výcvik žáků

Lyžařský výcvik škola v tomto školním roce neorganizovala pro malý zájem žáků.

ZÁVĚRY

Škola má pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu dobré materiálně technické zázemí, dobré psychohygienické podmínky a nadprůměrné personální podmínky. Z hlediska kvality vyučování byly hospitované hodiny na 1. stupni hodnoceny celkově jako průměrné, na 2. stupni jako spíše nadprůměrné. V průběhu inspekce nebylo zjištěno neplnění učebních osnov.

Celkově ČŠI hodnotí školu ve sledované oblasti jako spíše nadprůměrnou.

Doporučení ČŠI k další činnosti školy:

- Provádět efektivní zpětnou vazbu,
- dělit početnější třídy při laboratorních pracích,
- pravidelně kontrolovat sešity žáků ve všech předmětech a věnovat pozornost grafické úpravě v sešitech žáků na 1. stupni,
- z práce metodického sdružení matematiky a fyziky odstranit formálnost,
- v hodinách matematiky zařazovat simulační hry, motivovat žáky k diskusi, učit žáky přijímat kritiku, učit je práci v týmu,
- poskytovat začínajícím učitelům všestrannou metodickou pomoc, umožnit jim hospitace v hodinách u zkušených vyučujících,
- podporovat zařazování alternativních metod a forem práce do výuky a umožnit tak žákům aktivní zapojování do výuky, vést žáky více k samostatnosti,

zodpovědnosti, ale také ke vzájemné spolupráci, využívat pozitivní hodnocení a motivaci,

- systematicky rozvíjet komunikační dovednosti žáků,
- využívat ve výuce všechny funkční pomůcky,
- s ohledem na únavu žáků zařazovat do výuky relaxační chvílky, dodržovat zásady psychohygieny při psaní, dbát na správné držení psacího náčiní, neprotahovat hodiny do přestávky,
- zpřesnit v třídních knihách zápisy ze čtení a literární výchovy,
- v žákovských knížkách uvádět pro lepší informovanost rodičů i známky ze všech výchov,
- v českém jazyce sjednotit na schůzkách metodického sdružení požadavky na práci s chybou (žakovské opravy),
- posoudit aktuálnost školního řádu, zvážit širší záběr v oblasti, která souvisí s právy dítěte,
- v zimním období zařadit přestávku v trvání minimálně 20 minut.

razítko

